

۵۳۸۸۲/۱۴۵۰۱۷

۱۱ آذر ۱۳۹۷

جمهوری اسلامی ایران
رئیس جمهور

بسمه تعالیٰ

"با صلوٰات بر محمد و آل محمد"

جناب آقای دکتر لاریجانی
رییس محترم مجلس شورای اسلامی

لایحه "مشارکت عمومی - خصوصی" که به پیشنهاد
سازمان برنامه و بودجه کشور در جلسه ۱۳۹۷/۹/۱۸ هیئت وزیران
با قید یک فوریت به تصویب رسیده است، جهت طی تشریفات قانونی
به پیوست تقدیم می‌شود.

حسن روحانی
رییس جمهور

بسمه تعالیٰ
"با صلوات بر محمد و آل محمد"

مقدمه توجیهی:

با عنايت به لزوم استفاده از سازوکار مشارکت عمومي - خصوصي به عنوان روشی کم هزینه و کارآمدتر در مقایسه با شیوه سنتي تملک داراين هاي سرمایه اي و نياز به بستر قانوني مناسب برای اجرای طرحها به شیوه مشارکت عمومي - خصوصي و شفافيت درخصوص تعهدات دولت و تعیین حقوق و مسئولیت های طرفین مشارکت و اصول حاكم بر تخصیص خطرپذیری و به منظور رفع نقاچیں و ابهامات قوانین موجود در این زمینه، لایحه زیر برای طی تشریفات قانونی تقدیم می شود:

لایحه مشارکت عمومي - خصوصي

فصل اول - کلیات

ماده ۱- در این قانون، اصطلاحات زیر در معانی مشروح مربوط به کار می روند:

الف- سازمان: سازمان برنامه و بودجه کشور.

ب- طرف عمومي: قوای سه گانه جمهوری اسلامی ایران اعم از وزارت خانه ها، سازمان ها، مؤسسات، شرکت های دولتی و وابسته به دولت، نهادها و مؤسسات عمومی غیردولتی و واحد های وابسته به آن، نظیر شهرداری ها و دهیاری ها، مؤسسات انتفاعی و مؤسسات اعتباری دولتی و وابسته به دولت، مؤسسات، شرکت ها و واحد های عهده دار ارایه خدمات عمومی از جمله شرکت های آب و فاضلاب شهری، دستگاه ها و واحد هایی که شمول قانون بر آنها مستلزم ذکر یا تصریح نام است و نهاد های زیر نظر مقام معظم رهبری از جمله تولیت آستان های مقدس و نیروهای مسلح با اذن معظم له.

پ- دستگاه های مرکزی: دستگاه های موضوع ماده (۵) قانون مدیریت خدمات کشوری که وظیفه راهبری واحد های تابع را بر عهده دارد. تشخیص دستگاه مرکزی بر عهده سازمان است.

ت- طرف خصوصي / متخصص سرمایه گذاري: اشخاص بخش خصوصي و تعاوني اعم از داخلی و خارجي مشروط بر اينکه بيش از بيست درصد (۲۰٪) از سهام يا مدیریت آنها به طور مستقیم يا غيرمستقیم متعلق به طرف عمومي نباشد و شهرداری ها و دهیاری ها در چهارچوب وظایف قانونی خود.

ث- مشارکت عمومي - خصوصي: قراردادي که در آر، طرف عمومي از چهارفيت های طرف خصوصي به منظور تأمین کالاهای و يا خدماتی که در شرح وظایف وي قرار دارد، استفاده می کند. در این قرارداد طرف خصوصي مسئولیت سرمایه گذاري برای پدیدآوری و يا بهره برداری و حسب مورد بهره برداری يا انتقال پروژه را بر عهده خواهد داشت. در قرارداد مشارکت «روش و موضوع

جمهوری اسلامی ایران

رئیس جمهور

مشارکت»، «مشخصات دقیق سطح کمی و کیفی محصول»، «موارد و نحوه مالکیت»، «مسئولیت‌ها و تعهدات طرفین»، «زمان‌بندی»، «تضامین ایفای تعهدات طرفین» و «نحوه حل و فصل اختلافات طرفین» و سایر شرایط لازم تعیین می‌شود.

ج- پروژه: پروژه‌های جدید، نیمه‌تمام، تکمیل شده و آماده بهره‌برداری و در حال بهره‌برداری از قبیل طرح‌ها یا پروژه‌های تملک دارایی‌های سرمایه‌ای و سایر پروژه‌های طرف عمومی و پروژه‌های پیشنهادی متقاضیان سرمایه‌گذاری که در شرح وظایف قانونی طرف عمومی است.

ج- شرکت پروژه: شرکت سهامی خاص و یا شرکت تضامنی آنکه توسط طرف خصوصی منتخب برای اجرای قرارداد مشارکت و انجام پروژه تأسیس می‌شود. سرمایه، ثبتی شرکت سهامی خاص و یا آورده طرف خصوصی در شرکت پروژه براساس فراخوان تعیین می‌نمود.

ح- بهای تمام‌شده واحد محصول پروژه: کلیه هزینه‌های ثابت و متغیر و هزینه‌های مستقیم و غیرمستقیم فعالیت‌های مورد نیاز برای تولید و ارایه محصول پروژه (اعم از تأمین مالی، مدیریت، مطالعات، طراحی، احداث، توسعه، تجهیز، بهره‌برداری، تعمیر و نگهداری و توسازی، هزینه‌های قانونی، هزینه ریسک‌های محتمل) با در نظر گرفتن چرخه عمر کامل پروژه، تقسیم بر مجموع کل محصول (کالا یا خدمت) ارایه شده توسط پروژه.

خ- شورای ملی راهبری: شورای ملی راهبری مشارکت عمومی - خصوصی موضوع ماده (۴) این قانون.

د- کارگروه: کارگروه توسعه مشارکت عمومی - خصوصی موضوع ماده (۷) این قانون.

ذ- تأمین مالی: تجهیز و تدارک منابع مالی از نظام مالی داخلی و یا خارجی برای اجرای پروژه مناسب با چرخه عمر آن در چهارچوب این قانون.

ماده ۲- اصول حاکم برای تبیین و تفسیر این قانون به شرح زیر است:

الف- فرصت برابر و ایجاد رقابت: طرف عمومی باید شرایط دسترسی آزاد به اطلاعات هر پروژه را فراهم نماید و هر متقاضی سرمایه‌گذاری بتواند در فرآیندی رقابتی و شفاف در مراحل انتخاب طرف خصوصی حاضر شود.

ب- رفتار برابر: طرف عمومی و طرف خصوصی در چهارچوب‌های حقوقی و قراردادی در جایگاه برابر قرار دارند.

پ- تناسب در تسهیم مسئولیت و خطرپذیری (ریسک): در استاد قراردادی مسئولیت‌ها و خطرپذیری (ریسک)‌های پروژه مناسب با اهداف آن بین طرفین مشارکت تخصیص می‌یابد.

ت- استفاده کارآمد از منابع مالی بخش عمومی: منابع مالی بخش عمومی به نحوی مورد استفاده قرار گیرد که در خصوص مقرنون به صرفه بودن تعهدات مالی بخش عمومی اطمینان حاصل شود.

ث- استفاده کارآمد از ظرفیت فنی و مدیریتی بخش خصوصی: بهره‌گیری خداکثرب از ظرفیت و توان فنی، اجرایی و مدیریتی بخش خصوصی در راستای افزایش دانش و مهارت، ایجاد خلاقیت و نوآوری، اشتغال‌زاگی و بهبود کیفیت و کیفیت کالاهای خدمات.

فصل دوم - سیاستگذاری برای توسعه مشارکت عمومی - خصوصی

ماده ۳- طرف عمومی موظف است برای اجرای پروژه‌های جدید و انتام و بهره‌برداری پروژه‌های نیمه‌تمام، تکمیل شده و در حال بهره‌برداری خود استفاده از روش‌های مشارکت عمومی - خصوصی را در اولویت قرار دهد. طرف عمومی موظف است برای پروژه‌های جدید از طریق فراخوان عمومی اقدام نماید. در صورت عدم وجود متقاضی پس از دو نوبت فراخوان، طرف عمومی پیشنهاد پروژه جدید را به همراه مطالعات توجیهی در چهارچوب ماده (۲۳) قانون الحق برعی مواد به قانون تنظیم بخشی از مقررات مالی دولت (۲) - مصوب ۱۳۹۳- برای اخذ مجوز و تأمین اعتبار به سازمان ارسال می‌نماید.

فصل سوم - ساختار و فرایند اجرایی

ماده ۴- به منظور توسعه مشارکت، هدایت و نظرات عالیه بر مشارکت عمومی - خصوصی و تنظیم سیاست‌ها و مقررات برای تصویب هیئت وزیران، شورای ملی راهبری با عضویت رییس سازمان (رییس شورا)، وزیر امور اقتصادی و دارایی، معاون حقوقی رییس جمهور، رییس سازمان سرمایه‌گذاری و کمک‌های اقتصادی و فنی ایران، رییس اتاق بازرگانی، صنایع، معادن و کشاورزی ایران، رییس اتاق تعاون ایران، رییس شورای هماهنگی تشکل‌های مهندسی، حرفه‌ای و صنعتی کشور، دو نفر از وزرا به انتخاب هیئت وزیران، وزیر یا بالاترین مقام دستگاه مرکزی حسب مورد و دو نفر صاحب‌نظر از بخش خصوصی با انتخاب رییس سازمان تشکیل می‌شود.

تبصره - دبیرخانه این شورا در سازمان مستقر می‌باشد و دبیر آن از بین معاونان سازمان توسط رییس شورا تعیین می‌شود و در جلسات شرکت می‌نماید.

ماده ۵- سازمان، مسئولیت مدیریت و هماهنگی برای پیشبره مشارکت عمومی - خصوصی در سطح کشور را به عهده دارد و مهمترین وظایف آن در اجرای این قانون به شرح زیر است:

الف - حصول اطمینان از انضباط مالی مشارکت عمومی - خصوصی و رعایت تناسب تعهدات هر دستگاه اجرایی با بودجه آن.

ب - ظرفیت‌سازی در بخش عمومی و خصوصی و ایجاد سازوکار لازم جهت آموزش و توسعه آن.

پ - بستری‌سازی و تسهیل فرایندهای اخذ مجوزها.

ت - هماهنگی بین دستگاه‌های اجرایی و پیگیری از آنها.

ث - تهییه دستورالعمل‌ها و راهنمایی لازم برای توسعه مشارکت، تبیین قانون و پاسخ‌گویی به استعلامات و ابهامات.

ج - تدوین برنامه کلان و بخشی توسعه مشارکت با همکاری دستگاه مرکزی.

چ - تشکیل و اداره دبیرخانه شورای ملی راهبری.

تبصره - اطلاع رسانی، فرایند انتخاب طرف خصوصی، فرایند انعقاد و اجرای قرارداد مشارکت و تغییرات آن از طریق سامانه به صورت برخط و الکترونیک انجام می‌شود.

ماده ۶- حصول اطمینان از توجیه فنی، اقتصادی، اجتماعی و زیستمحیطی پروژه و تصویب آن در مراجع ذی‌ربط، اولویت‌بندی و انتخاب پروژه، اعلام استانداردهای مورد قبول و کم و گیف محصول مورد نیاز، تهیه و یا نظارت بر تهیه طرح امکان‌سنجی و الگوی (مدل) مالی اولیه پروژه، انجام کلیه مراحل فرآخوان و انعقاد قرارداد و پایش اجرای پروژه بر عهده طرف عمومی است.

تبصره ۱- در هر یک از دستگاه‌های مرکزی و دستگاه‌های اجرایی ملی و استانی تابع، واحدی مشخص، راهبری و نظارت بر پروژه‌های مشارکت را بر عهده خواهد داشت.

تبصره ۲- طرف عمومی مجاز است بخشی از اعتبارات تملک دارایی‌های سرمایه‌ای خود را برای انجام مقدمات فرآیند اجرایی مشارکت و انجام مطالعات و تهیه گزارش‌های مربوط اختصاص دهد.

ماده ۷- کارگروه توسعه مشارکت عمومی - خصوصی، به عنوان رکن اصلی انتخاب طرف خصوصی، با عضویت بالاترین مقام اجرایی طرف عمومی یا یکی از معاونان وی به عنوان رییس، نماینده سازمان به انتخاب رییس سازمان، مسئول واحد توسعه مشارکت عمومی - خصوصی طرف عمومی با مدیر مرتبط با معرفی بالاترین مقام اجرایی طرف عمومی به عنوان دبیر، مسئول واحد حقوقی طرف عمومی و ذی‌حساب مربوط طرف عمومی و در صورت نداشتن ذی‌حساب، بالاترین مقام مالی طرف عمومی با وظایف زیر تشکیل می‌شود:

الف- تصویب طرح امکان‌سنجی اولیه و الگوی (مدل) مالی پروژه.^۵

ب- تصویب مفاد فرآخوان و استناد پیوست آن از جمله سنجه‌ها و روش‌های انتخاب طرف خصوصی.

پ- تأیید گزارش ارزیابی صلاحیت متقاضیان سرمایه‌گذاری.

ت- تأیید گزارش ارزیابی فنی و مالی طرح‌های تجاری پیشنهادی متقاضیان سرمایه‌گذاری.

ث- انتخاب طرف خصوصی اول و دوم بر اساس سنجه‌ها و روش‌های تعیین شده.

ج- تصمیم‌گیری در خصوص لغو یا تجدید تمام یا قسمتی از فرآیند انتخاب طرف خصوصی.

چ- بررسی، اصلاح، رفع ابهام و اعلام‌نظر به طرف عمومی ب، منظور ارایه پاسخ در خصوص سوال‌ها، اعتراض‌ها و ابهام‌های متقاضیان سرمایه‌گذاری برای هر یک از مراحل فرآیند انتخاب طرف خصوصی در هر پروژه.

ح- فرآیند انتخاب طرف خصوصی و سنجه‌های کلی ارزیابی طرف خصوصی با رعایت اصول مذکور در ماده (۲) این قانون مطابق آیین‌نامه‌ای است که توسط سازمان تهیه می‌شود و پس از تأیید شورای ملی راهبری به تصویب هیئت وزیران می‌رسد.

تبصره ۱- جلسات کارگروه با حضور حداقل چهار عضو رسمنیت دارد و تمام اعضای حاضر در جلسه مکلف به امضای صورت‌جلسات می‌باشند. تصمیمات جلسات کارگروه با رأی اکثریت اعضا معتبر است.

تبصره ۲- در شرکت‌های دولتی به جای نماینده سازمان و مسئول واحد توسعه مشارکت عمومی - خصوصی طرف عمومی یا مدیر مرتبط، هیئت مدیر و در نهادها و مؤسسات عمومی غیردولتی، بالاترین رکن طرف عمومی اعضا جایگزین را مشخص می‌کنند.

تبصره ۳- در مورد پروژه‌های استانی اعضای متناظر کارگروه نوسط شورای برنامه‌ریزی و توسعه استان تعیین می‌شود.

ماده ۸- شخص حقوقی که طی موافقتنامه با طرف عمومی، فرآیندهای تعریف و پیداپیش پروژه مشارکت و تهیه طرح مطالعات امکان‌سنجی و الگوی (مدل) مالی اولیه پروژه و دیگر مراحل فرآیند اجرایی تا حصول نتیجه و انتخاب طرف خصوصی شرکت می‌نماید، تسهیل‌گر مشارکت نامیده می‌شود. حق‌الرحمه تسهیل‌گر مشارکت ضمن پیش‌بینی در اسناد فراخوان، توسط طرف خصوصی پرداخت می‌شود. انعقاد موافقتنامه با یک تسهیل‌گر مانع از توافق با سایر اشخاص حقوقی جهت تسهیل‌گری در همان پروژه نیست و طرف عمومی موظف است با همه تسهیل‌گران به طور مشابه برخورد کند. دستورالعمل این ماده ظرف شش ماه از تاریخ لازم‌الاجرا شدن این قانون توسط سازمان تهیه می‌شود و به تأیید شورای ملی راهبری می‌رسد.

تبصره - طرف عمومی می‌تواند در چهار چوب وظایف خود، پیشنهادهای متقاضیان سرمایه‌گذاری را بررسی و در صورت تأیید مطالعات امکان‌سنجی و الگوی (مدل) طرح اولیه، طرف خصوصی را با رعایت مفاد این فصل انتخاب نماید. در صورت حصول نتیجه و عدم انتخاب پیشنهاددهنده اولیه، حق‌الرحمه‌ای مشابه تسهیل‌گر توسط طرف خصوصی منتخب به وی پرداخت می‌شود. این موضوع باید در اسناد فراخوان پیش‌بینی و اعلام شود.

فصل چهارم - روش‌ها و قراردادهای مشارکت

ماده ۹- روش‌های مشارکت بر اساس تسهیم خطرپذیری (رسک) بین طرفین، مسئولیت‌ها و وظایف و نحوه بازگشت سرمایه طرف خصوصی با رعایت بند (ث) ماده (۱) این قانون تعیین می‌شوند و شامل روش‌های شناخته شده از جمله ساخت، بهره‌برداری و انتقال (BOT)، ساخت، بهره‌برداری، پرداخت اجاره به طرف عمومی و انتقال (BOLT)، تجهیز و بازسازی، بهره‌برداری، پرداخت اجاره به طرف عمومی و انتقال (ROLT)، ساخت، پرداخت اجاره به طرف خصوصی، انتقال (BLT)، ساخت، مالکیت و بهره‌برداری (BOO)، بهره‌برداری و پرداخت اجاره به طرف عمومی (OL)، تجهیز و بازسازی، مالکیت و بهره‌برداری (ROO)، مدیریت بهره‌برداری و نگهداری (O&M)، تجهیز و بازسازی، بهره‌برداری و انتقال (ROT)، انتقال، بهره‌برداری و انتقال (TOT)، بیع مقابل (Buy Back)؛ و یا سایر روش‌ها متناسب با نوع پروژه می‌باشد.

تبصره ۱- مدت قرارداد مشارکت براساس الگوی (مدل) مالی و شرایط رقابتی در قرارداد مشخص می‌شود.

تبصره ۲- تشکیل شرکت پروژه برای اجرای قراردادهای پروژه الزامی و طرف عمومی که یکی از طرفین قرارداد مشارکت است، حق سهامداری در شرکت پروژه را ندارد.

ماده ۱۰- پیش‌بینی موارد زیر در قرارداد مشارکت الزامی است:

الف- تعیین دوره اعتبار قرارداد مشارکت و چگونگی تمدید آن
ب- تعهدات، مسئولیت‌ها و وظایف طرفین.

پ- میزان، انواع و شرایط تضامین موردنیاز طرفین.

ت- تعیین نحوه جبران خسارت ناشی از قصور هر یک از طرفین در انجام دادن تعهدات قراردادی.

جمهوری اسلامی ایران

رئیس جمهور

شرکت‌های دولتی از محل بودجه مصوب سالانه تأمین و از طریق روش‌های متداول از قبیل گشایش اعتبار اسنادی مطابق برنامه زمانی یا در چارچوب مفاد ماده (۱۷) این قانون پرداخت می‌گردد.

ماده ۱۴ - برای ارایه خدمات مالی به انواع قراردادها و پروژه‌های مشارکت از قبیل اعطای تسهیلات توسط بانک‌ها و مؤسسات اعتباری غیربانکی، انواع ضمانتنامه، توثیق پروژه و قرارداد مشارکت و گشایش اعتبارات اسنادی ارزی و ریالی، باسک مرکزی جمهوری اسلامی ایران مکلف است

ظرف شش ماه از تاریخ لازم‌الاجرا شدن این قانون، ضوابط و شرایط مربوط را مناسب با اصول موضوع ماده (۲) این قانون به روزرسانی و ابلاغ نماید.

تبصره ۱ - بانک‌ها مکلفند قراردادهای مشارکت از قبیل خرید تضمینی کالاها و خدمات تولید شده بخش غیردولتی منعقد شده با طرف عمومی و پروژه را بر اساس ضوابط بانک مرکزی جمهوری اسلامی ایران به عنوان تضمین‌های قابل قبول برای اعطای تسهیلات بانکی به طرف خصوصی پذیرند.

تبصره ۲ - در قراردادهای مشارکتی که برای تأمین مالی آن از منابع صندوق توسعه ملی استفاده می‌شود، صندوق توسعه ملی مکلف است تسهیلات ارزی بلندمدت اعطا نماید و پروژه و قرارداد مشارکت و تضمین آن را به عنوان وثیقه پذیرد.

ماده ۱۵ - وزارت امور اقتصادی و دارایی مکلف است شرایط و ضوابط را استفاده از طرفیت‌های بازار سرمایه برای تأمین مالی قراردادهای مشارکت اعم از انتشار اوراق مالی اسلامی، اوراق بهادرسازی درآمدهای آتی، ایجاد شرکت‌های تأمین سرمایه تخصصی، تأسیس صندوق پروژه و استفاده از حقوق شرکت پروژه و منافع پروژه برای انتشار اوراق بهادر را مناسب با اصول موضوع ماده (۲) این قانون

ظرف شش ماه از تاریخ لازم‌الاجرا شدن این قانون تهیه و به تصویب شورای عالی بورس و اوراق بهادر برسانند.

فصل ششم - ریسک (خطروپذیری)‌ها و تضمین

ماده ۱۶ - به منظور حصول اطمینان از ایفای تعهدات، طرفین تضمین معتبری را در اختیار یکدیگر قرار می‌دهند. میزان، انواع و شرایط این تضمین در چهارچوب آیین‌نامه‌ای است که ظرف شش ماه از تاریخ لازم‌الاجرا شدن این قانون به پیشنهاد سازمان و با همکاری وزارت امور اقتصادی و دارایی و بانک مرکزی جمهوری اسلامی ایران و اتاق بازرگانی، صنایع و معادن و کشاورزی ایران و تأیید شورای ملی راهبری به تصویب هیئت وزیران می‌رسد.

ماده ۱۷ - به منظور ارایه تضمین برای پوشش تعهدات طرف عمومی از جمله وجوده تکمیلی، خرید محصول، جبران خسارت ناشی از قصور طرف عمومی و بهای انتقال، صندوق ضمانت تعهدات طرف عمومی با استفاده از منابع زیر ایجاد می‌شود:

- الف - ده درصد (۱۰٪) از منابع ورودی سالیانه صندوق توسعه ملی به صورت ارزی و ریالی.
- ب - معادل بیست درصد (۲۰٪) از سرجمع اعتبارات طرح‌های تملک دارایی‌های سرمایه‌ای از محل درآمدهای عمومی، مناسب با تخصیص اعتبارات طرح‌های مذکور.
- پ - خالص درآمد طرف عمومی (وزارتخانه‌ها و مؤسسات دولتی)، حاصل از پروژه‌های مشارکت با تشخیص سازمان برنامه و بودجه کشور و بر اساس الگوی (مدل) مالی مصوب.

جمهوری اسلامی ایران
رئیس جمهور

۵۳۸۸۲/۱۴۵۰۷۹

۱۳۹۷/۱۱/۱

ت- درآمد حاصل از کارمزد ارایه خدمات و سود سپرده‌گذاری منابع صندوق.

ث- اقساط وصولی از محل وجود اداره شده قوانین بودجه ساله.

تبصره ۱- صندوق، مؤسسه عمومی غیردولتی وابسته به سازمان است.

تبصره ۲- هیئت امنای این صندوق مشکل از ریس سازمان، ریس کل بانک مرکزی جمهوری اسلامی ایران، وزرای امور اقتصادی و دارایی، نیرو، نفت، راه و شهرسازی و بهداشت، درمان و آموزش پژوهشی می‌باشد. شرایط و مقررات تعییت، ارکان، منابع، مصارف و انحلال صندوق، وظایف و اختیارات هیئت امنا و هیئت عامل، به موجب اساسنامه‌ای است که به پیشنهاد سازمان به تصویب هیئت وزیران می‌رسد.

تبصره ۳- درآمد صندوق از هرگونه مالیات و عوارض معاف است.

تبصره ۴- در صورتی که طرف عمومی (وزارت‌خانه‌ها و مؤسسان دولتی) تعهدات خود را در موعد مقرر ایفا نکند، صندوق ضمانت تعهدات طرف عمومی نسبت به پرداخت تعهدات در وجه طرف خصوصی اقدام می‌نماید و سازمان مکلف است معادل مبلغ پرداخت شده به اضافه سود معادل شاخص هزینه‌های عمرانی دولت را در بودجه سال آینده از سرچمی بودجه مربوط به طرف عمومی کسر و به منابع ورودی صندوق در آن سال اضافه نماید.

تبصره ۵- سایر طرفهای عمومی (غیر از وزارت‌خانه‌ها و مؤسسان دولتی) در چهارچوب آیین‌نامه‌ای که به تصویب هیئت امنای صندوق مذکور می‌رسد می‌توانند با سپرده‌گذاری در منابع صندوق از ضمانت‌نامه‌های صندوق استفاده نمایند.

ماده ۱۸- متقاضی سرمایه‌گذاری خارجی که مجوز سرمایه‌گذاری خارجی موضوع ماده (۶) قانون تشویق و حمایت سرمایه‌گذاری خارجی - مصوب ۱۳۸۱- و اصلاحات بعدی آن را دارا می‌باشد و در پروژهای مشارکت عمومی- خصوصی به عنوان طرف خصوصی انتخاب شده است، می‌تواند با هماهنگی سازمان سرمایه‌گذاری کمک‌های اقتصادی و فنی ایران، از خدمات تضمین و پوشش خط‌پذیری (ریسک)‌های غیرتجاری موسسه تضمین سرمایه‌گذاری چندجانبه بانک جهانی (MIGA) و سایر مؤسسات بین‌المللی تضمین سرمایه‌گذاری چندجانبه از جمله شرکت اسلامی بیمه سرمایه‌گذاری و اعتبار صادراتی بانک توسعه اسلامی (ICIEC) طبق شرایط و ضوابط مؤسسه‌های مذکور، بهره‌مند شود.

ماده ۱۹- سرمایه‌گذاران خارجی مانند سرمایه‌گذاران داخلی از تمامی روش‌های مشارکتی و مزایای تضمین و حمایت‌های این قانون برخوردار خواهند بود. استناده از مزایا و حمایت‌های قانون تشویق و حمایت سرمایه‌گذاری خارجی - مصوب ۱۳۸۱- و اصلاحات بعدی آن، توسط سرمایه‌گذاران خارجی با رعایت ترتیبات مقرر در قانون مذکور قابل انجام است.

ماده ۲۰- به منظور رتبه‌یابی پروژه‌ها و اعتبارسنجی طرفین مشارکت، دولت مکلف است ترتیبات لازم را برای تشکیل مؤسسات اعتبارسنجی غیردولتی یا استفاده از ظرفیت مؤسسات موجود به عمل آورد. آیین‌نامه اجرایی این ماده مشتمل بر چهارچوب و ضوابط فعالیت مؤسسات مذکور، ظرف شش ماه از تاریخ لازم‌الاجرا شدن این قانون به پیشنهاد مشترک وزارت امور اقتصادی و دارایی، بانک مرکزی جمهوری اسلامی ایران و سازمان به تصویب هیئت وزیران می‌رسد.

فصل هفتم - حل اختلاف

ماده ۲۱- اعتراض به فرآیند انتخاب طرف خصوصی و حل اختلاف بین طرفین قراردادهای مشارکت عمومی- خصوصی مطابق آییننامه‌ای است که به پیشنهاد سازمان و وزارت امور اقتصادی و دارایی و پس از اخذ نظرات اتاق‌های بازرگانی، صنایع، معادن و کشاورزی ایران و تعاون ایران به تصویب هیئت وزیران می‌رسد.

ماده ۲۲- قوه قضاییه موظف است با توجه به حجم مسائل حقوقی و اختلافات موضوع این قانون، شعبه یا شعبی خاص در دادگاهها و در صورت لزوم در دادسراهای رعایت صلاحیت‌های قانونی برای رسیدگی اختصاص دهد. رسیدگی به دعاوی موضوع این قانون خارج از نوبت می‌باشد. قضاة این شعب باید دوره‌های مصوب جهت آموزش‌های تخصصی را گذرانند پاشند.

تبصره- شرایط قضاة دادسراهای دادگاهها و همچنین دوره‌های آموزشی تخصصی به موجب آییننامه‌ای است که ظرف سه ماه از تاریخ لازم‌الاجرا شدن این قانون توسط وزارت دادگستری و با همکاری سازمان تأمین اجتماعی و به تصویب رییس قوه قضاییه می‌رسد.

فصل هشتم- مقررات عمومی

ماده ۲۳- قراردادهای مشارکت مشمول ماده (۴۱) قانون تأمین اجتماعی - مصوب ۱۳۵۴ - با اصلاحات بعدی آن نمی‌باشد و به جای پرداخت درصد مشخصی از مبلغ قرارداد، به صورت علی‌الرأس به سازمان تأمین اجتماعی، پرداخت حق بیمه صرفاً بر اساس فهرست افراد بیمه شده می‌باشد. اعمال هرگونه روشی دیگر غیر از روش موضوع این ماده ممنوع است.

ماده ۲۴- هزینه‌های مستقیم و بالاسری پروژه‌ها به شرح زیر جزو هزینه‌های قابل قبول مالیاتی محسوب می‌شود:

الف- بهای تمام شده احداث پروژه.

ب- سود حاصل از سرمایه‌گذاری در دوران قبل از بهره‌برداری از پروژه.

پ- هزینه‌های مربوط به نگهداری از پروژه که به بهای تمام شده، منظور می‌شود.

ت- سود حاصل از سرمایه‌گذاری در دوران بهره‌برداری.

تبصره- تعیین مصادیق هزینه‌های قابل قبول طرح یا پروژه‌های عمرانی مورد مشارکت یا واگذاری به موجب آییننامه‌ای است که ظرف سه ماه از تاریخ لازم‌الاجرا شدن این قانون به پیشنهاد وزارت امور اقتصادی و دارایی به تصویب هیئت وزیران می‌رسد.

ماده ۲۵- در راستای تسهیل و تسریع، طرف عمومی می‌تواند مجوزها و مشوقهای زیر را به طرف خصوصی ارایه نماید. این مشوقها فقط در صورتی برای طرز عمومی تعهدآور است که در استفاده فراخوان و مفاد قرارداد مشارکت پیش‌بینی شده و سازوکار آر مشخص باشد:

الف- حمایت از صادرات محصول.

ب- پوشش خطرپذیری (ریسک) نرخ ارز حسب مورد.

پ- تعدیل نرخ خرید محصول براساس شاخص‌های بانک مرکزی جمهوری اسلامی ایران.

ت- در صورت از بین رفتن توجیه فتی و اقتصادی پروژه با کاربری مصوب و ضرورت تغییر کاربری جهت ایجاد جذابیت برای سرمایه‌گذاری، ایجاد کاربری‌های چندگانه و تأسیسات جانبی اقتصادی با

حفظ کاربری اصلی پروژه با رعایت سایر مقررات مجاز است. مجوز تغییر کاربری اصلی پروژه با درخواست طرف عمومی و تأیید سازمان امکان‌پذیر است.

ث- طرف عمومی می‌تواند با همکاری دستگاه مرکزی ذی‌ربط برای جذاب نمودن پروژه‌های دیربازده و ورود سرمایه‌گذاران با توان مالی مناسب، پیروزه‌های خود و واحدهای تابع دستگاه مرکزی را به صورت ترکیبی در قالب یک بسته سرمایه‌گذاری برای ارایه به سرمایه‌گذاران در نظر بگیرد. دستگاه مرکزی فرآیند اجرایی این قبیل بسته‌های سرمایه‌گذاری را تعیین می‌نماید.

ج- در صورتی که مشوق‌هایی دیگر متناسب با نیاز پروژه برای تسهیل شارکت طرف خصوصی ضروری باشد، با پیشنهاد طرف عمومی و تأیید آن توسط بالاترین هقام اجرایی دستگاه مرکزی در چهارچوب قوانین و مقررات مربوط قابل استفاده است.

ماده ۲۶- طرف عمومی موظف است تمام مسئولیت مدنی، محکومیت جزایی مالی، محکومیت به جبران ضرر و زیان ناشی از جرم و هر محکومیت قابل تقویم به جزای نقدی کلیه مسئولان و مجریان طرف عمومی در مشارکت عمومی - خصوصی را در قبال خطاهای غیرعمد آنان، چه به عنوان مسئولیت جمعی و چه به عنوان مسئولیت انفرادی، به هزینه خود نزد یک یا چند شرکت از شرکت‌های بیمه به نحوی بیمه نماید تا کلیه هزینه‌ها و خساراتی را که هر یک از مسئولان و مجریان تحت هر یک از عنوانین مذکور ملزم به پرداخت آن می‌شوند، توسط بیمه‌گر پرداخت شود. در صورتی که مسئولان و مجریان طرف عمومی برای دفاع از خود در محاکم، وکیلی را به استخدام درآورند پرداخت حق الوکاله بر عهده طرف عمومی است.

آیین‌نامه اجرایی این ماده ظرف شش ماه از تاریخ لازم‌الاجرا شدن این قانون توسط وزارت امور اقتصادی و دارایی و با همکاری سازمان تهیه و به تصویب هیئت وزیران می‌رسد.

ماده ۲۷- متناسب با انواع روش‌های مشارکت، موضوع ماده (۱۲) این قانون، حق مالکیت و بهره‌برداری از زمین، مستحداثات و تجهیزات پروژه و انتقال آن، در قرارداد مشارکت تعیین می‌شود. در پروژه‌هایی که مالکیت آن به صورت دائمی در اختیار طرف خصوصی قرار می‌گیرد، طرف خصوصی بعد از انعقاد قرارداد حق تغییر کاربری را خارج از چهارچوب قرارداد ندارد و در صورتی که پروژه بر اساس شرایط تفاهم شده در قرارداد مشارکت اجرا نشود، مالکیت به طرف عمومی اعاده می‌شود. سازمان ثبت اسناد و املاک گشور این شرایط را در زمان ارایه سن، قطعی به نام طرف خصوصی منظور می‌نماید و شهرداری‌ها و سایر مراجع ذی‌ربط موظف به رعایت این شرایط می‌باشند.

ماده ۲۸- وزارت امور اقتصادی و دارایی مکلف است طرف شش ماه از تاریخ لازم‌الاجرا شدن این قانون، استانداردها و روش‌های حسابداری و حسابرسی ویژه قرارداد مشارکت و شرکت پروژه را تعیین و برای اجرا، ابلاغ نماید.

ماده ۲۹- احکام این قانون از تاریخ لازم‌الاجرا شدن آن تا زمانی که در قوانین بعدی نسخ یا اصلاح آنها تصویب نشود، معتبر خواهد بود. قوانین و مقرراتی که در زمان فراخوان طرح‌های مشارکت عمومی- خصوصی (از جمله پروژه‌های بخش راه و ترابری) معتبر است، حاکم بر قرارداد مشارکت خواهد بود و اصلاحات آنها قابل تسری به قراردادهای قبلی نمی‌باشد.

تبصره ۱- اجرای طرح‌های بنگاه‌ها و فعالیت‌های گروه (۳) قانون اجرای سیاست‌های کلی اصل چهل و چهارم (۴۴) قانون اساسی - مصوب ۱۳۸۷- و اصلاحات بعدی آن با استفاده از روش مشارکت ساخت، بهره‌برداری و انتقال و سایر روش‌هایی که منجر به واگذاری مالکیت به بخش غیردولتی نشود، مجاز است.

تبصره ۲- دولت می‌تواند در سرمایه‌گذاری، بهره‌برداری و توسعه حوزه‌های سلامت، آموزش و تحقیقات و فرهنگ، موضوع تبصره (۲) بند (ج) ماده (۳) قانون اجرای سیاست‌های کلی اصل چهل و چهارم (۴۴) قانون اساسی - مصوب ۱۳۸۷- و اصلاحات بعدی آن از ظرفیت این قانون استفاده نماید.

تبصره ۳- این قانون، نافی اختیارات خاص موضوع قانون احداث پروژه‌های عمرانی بخش راه و ترابری از طریق مشارکت بانک‌ها و سایر منابع مالی و پولی کشور - مصوب ۱۳۶۶- و اصلاحات بعدی آن نیست.

رئیس جمهور

وزیر امور اقتصادی و دارایی